Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0181

Vplyv vykonávania smernice 2014/89/EÚ o námornom priestorovom plánovaní na rybolov vo vybraných rybolovných a morských oblastiach

Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. mája 2026 o vplyve vykonávania smernice 2014/89/EÚ o námornom priestorovom plánovaní na rybolov vo vybraných rybolovných a morských oblastiach (2024/2126(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie[1] (smernica o námornom priestorovom plánovaní alebo smernica o NPP),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii)[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutie Rady 2004/585/ES[3] (nariadenie o spoločnej rybárskej politike),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1139 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond a ktorým sa mení nariadenie (EÚ)

---

1 Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj.
2 Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
3 Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.

2017/1004[4],

– so zreteľom na smernicu Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín[5] (smernica o biotopoch),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva[6] (smernica o vtáctve),

– so zreteľom na správu Komisie z 3. mája 2022, v ktorej sa opisuje pokrok dosiahnutý pri vykonávaní smernice 2014/89/EÚ, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (COM(2022)0185),

– so zreteľom na právne predpisy EÚ o kvalite vody a reakcii na znečistenie (rámcová smernica o vode[7], smernica 2008/105/ES[8], smernica (EÚ) 2024/3019[9], smernica Rady 91/676/EHS[10], smernica

---

4 Ú. v. EÚ L 247, 13.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.

5 Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

6 Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

7 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES zo 16. decembra 2008 o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky, o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc Rady 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS a o zmene a doplnení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj).

9 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/3019 z 27. novembra 2024 o čistení komunálnych odpadových vôd (Ú. v. EÚ L, 2024/3019, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj).

10 Smernica Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

2005/35/ES[11] a nariadenie (ES) č. 1907/2006[12]),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov (COM(2020)0380) a na uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2021 o tejto stratégii[13],

– so zreteľom na Kódex správania pre zodpovedný rybolov z roku 1995 Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), najmä na jeho článok 10,

– so zreteľom na dobrovoľné usmernenia FAO na zabezpečenie udržateľného maloobjemového rybolovu v kontexte potravinovej bezpečnosti a odstraňovania chudoby,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. júna 2025 s názvom Európsky oceánsky pakt (COM(2025)0281),

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2021 o vplyve veterných elektrární na mori a ďalších systémov výroby energie z obnoviteľných zdrojov na odvetvie rybolovu[14],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. októbra 2022 s názvom Impulz pre oceány: v záujme posilnenia správy oceánov a biodiverzity[15],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. mája 2023 o spoločnom riadení rybárstva v EÚ a príspevku odvetvia rybárstva k vykonávaniu riadiacich opatrení[16],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2024 o súčasnom stave

---

11 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/35/ES zo 7. septembra 2005 o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/35/oj).

12 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

13 Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2021 o stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov (Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 25).

14 Ú. v. EÚ C 99, 1.3.2022, s. 88.

15 Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 106.

16 Ú. v. EÚ C, C/2023/1060, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1060/oj.

vykonávania spoločnej rybárskej politiky a budúcich perspektívach[17],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. mája 2021 s názvom Strategické usmernenia pre udržateľnejšiu a konkurencieschopnejšiu akvakultúru EÚ na obdobie 2021 až 2030 (COM(2021)0236),

– so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie (SWD(2025)0003), ktorý je prílohou dokumentu s názvom Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o hodnotení programov opatrení členských štátov Komisiou, aktualizovaný podľa článku 17 rámcovej smernice o stratégii pre morské prostredie (2008/56/ES),

– so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 25/2023 s názvom Politika EÚ v oblasti akvakultúry: stagnuje výroba a výsledky sú napriek zvýšenému financovaniu EÚ nejasné,

– so zreteľom na brífing s názvom Rybolov v námornom priestorovom plánovaní, ktorý v októbri 2025 uverejnilo generálne riaditeľstvo pre parlamentné výskumné služby,

– so zreteľom na štúdiu s názvom Vykonávanie smernice o námornom priestorovom plánovaní: vplyv na rybolov vo vybraných rybolovných a morských oblastiach, ktorý v decembri 2025 uverejnilo generálne riaditeľstvo pre parlamentné výskumné služby,

– so zreteľom na Globálny rámec pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu z roku 2022,

– so zreteľom na správu Medzivládneho panelu o zmene klímy zo septembra 2019 s názvom Osobitná správa o oceáne a kryosfére v meniacej sa klíme,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe udelenia súhlasu s vypracovaním iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,

– so zreteľom na správu Výboru pre rybárstvo (A10-0120/2026),

A. keďže zvýšená konkurencia o prístup do námorného priestoru zo strany rôznych činností a odvetví, ako sú rybolov, akvakultúra, námorná doprava, lodná doprava, energia z obnoviteľných zdrojov na mori, ochrana prírody, ochrana morského kultúrneho dedičstva, pobrežný cestovný ruch, rekreačné činnosti, ťažba a zneškodňovanie sedimentov z morského dna bagrovaním pod vodou, používanie podmorských káblov a potrubí alebo obrana, vedie k zvýšenému kumulatívnemu tlaku na morské ekosystémy a zvýšenému konfliktu o využívanie námorného priestoru, ktorý je zosilnený inštitucionálnou

---

17 Ú. v. EÚ C, C/2024/5734, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

a administratívnou fragmentáciou;

B. keďže rybolov a akvakultúra sú strategickými odvetviami pre bezpečnosť a suverenitu EÚ, najmä pokiaľ ide o potravinovú bezpečnosť a námornú suverenitu, a prispievajú ku konkurencieschopnosti a odolnosti pobrežných komunít; keďže produkty rybolovu EÚ sú zdravými miestnymi potravinami často z lokálnych zdrojov a ponúkajú jeden z najlepších profilov, čo sa týka nízkych emisií skleníkových plynov na jednotku jedlých bielkovín živočíšneho pôvodu; keďže v námornom priestorovom plánovaní by sa preto mala náležite uznať strategická hodnota týchto odvetví;

C. keďže v roku 2022 sa sebestačnosť EÚ v oblasti morských plodov znížila na 37,5 % a približne 80 % morských plodov spotrebovaných v EÚ sa doviezlo, čo vytvára štrukturálnu závislosť od vonkajších zdrojov a oslabuje potravinovú sebestačnosť EÚ; keďže rybárska flotila EÚ zároveň za ostatné desaťročie zaznamenala výrazné zníženie a v súčasnosti je o viac ako 13 % nižšia ako v roku 2014; keďže tento pokles spolu s rastúcou konkurenciou v oblasti využívania námorného priestoru ohrozuje hospodársku životaschopnosť odvetvia rybárstva, generačnú výmenu a schopnosť flotily prispievať k potravinovej bezpečnosti EÚ; keďže zabezpečenie dostatočného, vyváženého a predvídateľného prístupu k námornému priestoru je preto nevyhnutné na rozvoj konkurencieschopného rybárstva EÚ, ako sa uznáva v Európskom oceánskom pakte;

D. keďže meniaci sa geopolitický kontext a rastúce napätie by mohli viesť k zvýšenému vojenskému využívaniu námorného priestoru; keďže námorné priestorové plánovanie musí zohľadňovať činnosti a operácie súvisiace s obranou a bezpečnosťou, ako sú dohľad nad výhradnými hospodárskymi zónami, ochrana námorného obchodu, spoločné vojenské cvičenia, boj proti nezákonnému obchodovaniu, odstraňovanie mín, boj proti pirátstvu a letecký a satelitný dohľad, a ich interakcie s hospodárskymi činnosťami súvisiacimi s morom a morským prostredím;

E. keďže Európsky dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 22/2023 s názvom Energia z obnoviteľných zdrojov na mori v EÚ poukázal na riziko straty pracovných miest v odvetví rybárstva; keďže v správe sa poukázalo na nedostatočné vyčíslenie kľúčových hospodárskych vplyvov na rybolov vyplývajúcich z rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov na mori a uvádzalo sa v nej, že by sa mali lepšie identifikovať a riešiť potenciálne negatívne dôsledky rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov na mori na odvetvie rybárstva; keďže tiež poznamenala, že zvýšenie populácie rýb vo väčšom rozsahu je neisté, ale bolo zaznamenané určité zvýšenie hustoty rýb v oblastiach energie z obnoviteľných zdrojov na mori, čo naznačuje potenciálne prínosy pre rybárov a rybolov;

F. keďže EÚ stanovila právne záväzný cieľ zaviesť do roku 2030 účinné

opatrenia na obnovu zamerané na jednotlivé oblasti aspoň v 20 % svojej morskej oblasti;

G. keďže EÚ sa zaviazala chrániť aspoň 30 % svojej morskej oblasti do roku 2030;

H. keďže v smernici o námornom priestorovom plánovaní sa stanovuje spoločný rámec pre členské štáty na organizáciu využívania ich morských vôd a jej cieľom je podporiť udržateľný rozvoj a udržateľný rast modrého hospodárstva a znížiť konflikty medzi sektormi a súčasne nezaviesť nové samoúčelné sektorovo špecifické povinnosti; keďže smernica má tendenciu podporovať rozširovanie kapitálovo náročných a priestorovo exkluzívnych hospodárskych činností, ktoré by mohli marginalizovať tradičné, mobilné a kolektívne využívanie mora, najmä rybolov;

I. keďže EÚ poskytla rámec pre námorné priestorové plánovanie vrátane mechanizmov cezhraničnej spolupráce; keďže pobrežné členské štáty sú zodpovedné za prijímanie plánov v tomto rámci vrátane navrhovania a určovania formátu a obsahu takýchto plánov v súlade so svojou administratívnou tradíciou a rozdeľovania námorného priestoru na rôzne činnosti a použitia;

J. keďže smernica o námornom priestorovom plánovaní prispieva k ochrane životného prostredia tým, že podporuje udržateľné využívanie námorného priestoru a námorných zdrojov a vyžaduje od členských štátov, aby uplatňovali ekosystémový prístup; keďže jej cieľom je zabezpečiť účinnú rovnováhu medzi environmentálnymi, sociálnymi a hospodárskymi cieľmi bez systematického podriaďovania tradičných činností iným;

K. keďže smernica o NPP je úzko prepojená s vykonávaním iných právnych predpisov EÚ, ako je rámcová smernica o morskej stratégii, nariadenie o spoločnej rybárskej politike, smernica o biotopoch, smernica o vtákoch a rámcová smernica o vode; keďže je spojená aj s právne záväznými a nezáväznými politickými záväzkami, ako je Globálny rámec pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu;

L. keďže po prijatí smernice o NPP bolo 22 členských štátov s pobrežím povinných do roku 2016 vymenovať príslušné orgány a do 31. marca 2021 prijať národné námorné priestorové plány pre svoje morské vody; keďže osem členských štátov túto lehotu nedodržalo;

M. keďže námorné priestorové plány doposiaľ prijalo 20 z 22 členských štátov s pobrežím a mnohé z nich ich práve revidujú;

N. keďže pri vypracúvaní námorných priestorových plánov musia členské štáty zvážiť environmentálne, hospodárske, sociálne a bezpečnostné aspekty, interakcie medzi pevninou a morom a cezhraničnú spoluprácu a musia zabezpečiť včasné, nepretržité a

účinné zapojenie všetkých príslušných zainteresovaných strán vrátane rybárov a zberačov mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov a ich zastupujúcich organizácií a komunít v najvzdialenejších regiónoch prostredníctvom prístupu zdola nahor a počas celého rozhodovacieho procesu, pričom musia zabezpečiť, aby toto zapojenie bolo primerané, zmysluplné a neobmedzovalo sa len na poradnú úlohu;

O. keďže stupeň vykonávania smernice o NPP sa v jednotlivých členských štátoch značne líši v dôsledku rozdielov v administratívnych a riadiacich štruktúrach, od lokalizovaných až po centralizovanejšie systémy; keďže účinky NPP sa v jednotlivých morských oblastiach a územiach značne líšia, pričom niektoré pobrežné regióny čelia zvýšenej koncentrácii priestorových obmedzení a konkurenčného využívania, čo prehlbuje územnú nerovnováhu v rámci EÚ;

P. keďže členské štáty musia koordinovať svoje plány s inými príslušnými členskými štátmi a spolupracovať s orgánmi krajín mimo EÚ v príslušnom morskom regióne; keďže vzhľadom na rozdiely medzi jednotlivými morskými regiónmi alebo subregiónmi a pobrežnými zónami sa na takúto spoluprácu univerzálny prístup nepovažuje za vhodný;

Q. keďže námorné priestorové plány sa svojou povahou a obsahom značne líšia, pretože v smernici o NPP sa nestanovujú podrobné záväzné kritériá pre plány a členským štátom sa poskytuje značná flexibilita, pokiaľ ide o vykonávanie a podrobný návrh plánov;

R. keďže v oblastiach s vysokou koncentráciou činností a obmedzeným námorným priestorom, ako je Lamanšský prieliv, Baltské more a Stredozemné more, je veľmi potrebné NPP;

S. keďže NPP by malo prispievať k územnej súdržnosti EÚ v súlade s článkom 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; keďže rybolov a akvakultúra nie sú len hospodárskymi činnosťami, ale zohrávajú zásadnú sociálnu úlohu pri zabezpečovaní živobytia, udržiavaní zamestnanosti a zachovávaní sociálnej a kultúrnej štruktúry pobrežných a ostrovných komunít, najmä v okrajových a najvzdialenejších regiónoch;

T. keďže odvetvia rybolovu a akvakultúry čelia viacerým výzvam, ako je tlak spôsobený zhoršujúcim sa stavom morských ekosystémov a nerovnomerné zavádzanie opatrení na ochranu morí a tlak vznikajúcich odvetví modrého hospodárstva, ako je energia z obnoviteľných zdrojov na mori;

U. keďže dobre riadené a účinne chránené siete ekologicky prepojených chránených morských oblastí sú základným nástrojom na ochranu morskej biodiverzity a môžu prispieť k dlhodobým ziskom prostredníctvom obnovy populácií, presahovania do priľahlých oblastí

a odolnosti pobrežných hospodárstiev, ale ich účinnosť a spoločenská prijateľnosť závisia od toho, ako sú navrhnuté, riadené a koordinované s udržateľnými rybolovnými činnosťami, najmä prostredníctvom diferencovaných prístupov založených na vedeckých údajoch a účasti všetkých zainteresovaných strán vrátane rybárov a pobrežných komunít;

V. keďže energia z obnoviteľných zdrojov na mori bude udržateľná len vtedy, ak nebude mať žiadny negatívny vplyv na životné prostredie a hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, a to najmä v regiónoch závislých od rybolovu;

W. keďže zostáva v právomoci členského štátu rozhodnúť o svojom vnútroštátnom energetickom mixe a technológiách;

X. keďže čoraz väčší úbytok rybolovných oblastí vedie k presunu rybolovných činností, zvýšenému rybárskemu tlaku a konkurencii medzi flotilami a k zániku niektorých segmentov, ktoré nemôžu presunúť svoje aktivity, najmä v drobnom rybolove, a to aj v prípade rybárov loviacich z brehu, napríklad zberačov mäkkýšov; keďže to má vplyv aj na sociálnu súdržnosť, zamestnanosť a odovzdávanie námorných tradícií;

Y. keďže v súlade so spoločnou politikou rybného hospodárstva sú členské štáty oprávnené obmedziť prístup k rybolovu v zóne 12 námorných míľ od svojho pobrežia a v prípade najvzdialenejších regiónov do 100 námorných míľ pre rybárske plavidlá, ktoré tradične lovia v týchto vodách z prístavov na priľahlom pobreží;

Z. keďže námorné a pobrežné oblasti trpia dôsledkami zmeny klímy a znečistenia najmä chemickými znečisťujúcimi látkami, a morského odpadu alebo odpadu z pevniny, ktoré ovplyvňujú aj činnosti súvisiace s morom, morskou biodiverzitou a zdrojmi rybolovu a akvakultúry;

AA. keďže vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ a dôsledky brexitu zásadne zmenili priestorovú a hospodársku rovnováhu a rovnováhu z hľadiska rybolovných zdrojov vo viacerých morských oblastiach, najmä v Lamanšskom prielive, Severnom mori a západných vodách, čo viedlo k zvýšenej koncentrácii rybolovných činností EÚ v obmedzenejších morských oblastiach;

AB. keďže námorní profesionáli, ako napríklad rybári, môžu čeliť určitým rizikám alebo nebezpečenstvám súvisiacim s bezpečnosťou plavidiel alebo vystavením určitým druhom nedovoleného obchodovania využitím námorných trás, ako je obchodovanie s drogami;

AC. keďže pracovníci v odvetviach rybolovu a akvakultúry by mali mať bezpečné, spravodlivé a dôstojné pracovné podmienky a primeranú sociálnu ochranu; keďže rozhodnutia o NPP môžu mať priamy vplyv na bezpečnosť, príjem a pracovné podmienky týchto profesií;

AD. keďže mnohé námorné priestorové plány sa týkajú len morských priestorov a nezahŕňajú interakcie medzi pevninou a morom, a najmä účinky znečistenia z pevniny na morské ekosystémy;

AE. keďže uplatňovanie ekosystémového prístupu je nedostatočné alebo chýba, pretože mnohé členské štáty majú problémy s jeho uplatňovaním v praxi a so zosúladením požiadaviek smernice o NPP s požiadavkami iných právnych predpisov, ako je spoločná rybárska politika alebo rámcová smernica o morskej stratégii;

AF. keďže členské štáty ešte nedosiahli cieľ dobrého environmentálneho stavu európskych morí do roku 2020, ako sa vyžaduje v rámcovej smernici o morskej stratégii;

AG. keďže zber údajov, ich transparentnosť, prístupnosť, harmonizácia a spracovanie údajov v primerane krátkych lehotách sú kľúčové pre určenie spôsobu začlenenia rybolovu a akvakultúry do NPP; keďže je nedostatok komplexných údajov o výhradných hospodárskych zónach a sú ťažkosti pri integrácii údajov v rôznych odvetviach a pri získavaní údajov od vnútroštátnych orgánov; keďže prideľovanie finančných prostriedkov na tieto druhy činností zberu údajov by sa mohlo zlepšiť;

Vykonávanie smernice o NPP a jej vplyv na rybolov a akvakultúru

1. zdôrazňuje skutočnosť, že hoci smernica o NPP poskytuje relevantný medziodvetvový rámec pre spoluprácu, členské štáty ju vykonávali nerovnomerne;

2. víta skutočnosť, že niektoré členské štáty pokročili vo vykonávaní smernice o NPP a majú integrované národné stratégie, špecializované orgány a akčné plány pre morské oblasti;

3. poznamenáva, že námorné priestorové plány sú v niektorých členských štátoch právne záväzné a v iných nezáväzné a majú viac poradný charakter; zdôrazňuje, že jej vykonávaniu v členských štátoch často bráni inštitucionálna segmentácia, roztrieštené riadenie, nedostatočné právne mechanizmy alebo nedostatok finančných a ľudských zdrojov vyhradených na tieto mechanizmy a prístup k nim, najmä prostredníctvom miestnych akčných skupín Európskeho námorného, rybárskeho a akvakultúrneho fondu pre rybolov a akvakultúru;

4. zdôrazňuje skutočnosť, že priestorové plánovanie morských oblastí by malo zahŕňať identifikáciu problémov a príležitostí, zber údajov o plánovaní, rozhodovanie a vykonávanie a že v rámci takéhoto plánovania by sa osobitná pozornosť mala venovať rybolovu a akvakultúre;

5. zdôrazňuje, že vykonávanie a účinnosť NPP sa v jednotlivých námorných regiónoch EÚ značne líšia, pričom niektoré regióny, ako

napríklad Baltské more alebo Severné more, sú z veľkej časti zahrnuté do námorných priestorových plánov, zatiaľ čo iné, ako napríklad Stredozemné more, sú v rámci plánovania podstatne menej pokryté;

6. víta iniciatívu pre oblasť Severného mora, ktorá spája členské štáty a krajiny mimo EÚ s cieľom dosiahnuť väčšie zosúladenie a koordináciu námorných priestorových plánov;

7. zdôrazňuje skutočnosť, že cezhraničné iniciatívy sú naďalej obmedzené a chýba účinná koordinácia, čo brzdí úsilie o riešenie spoločných výziev v prepojených morských regiónoch; vyjadruje poľutovanie nad ťažkosťami v spolupráci v oblasti NPP medzi členskými štátmi a krajinami mimo EÚ, najmä susednými pobrežnými štátmi;

8. zdôrazňuje vplyv brexitu na námorné plánovanie, najmä na rozvoj chránených morských oblastí a energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ale aj na iné činnosti, ako je hustá námorná doprava a pobrežný cestovný ruch; zdôrazňuje skutočnosť, že tieto zmeny viedli k vylúčeniu rybárskej flotily EÚ z mnohých rybolovných oblastí v britských vodách a k presmerovaniu rybolovného úsilia a k vysokému rybolovnému tlaku v oblasti ach Severného mora a Lamanšského prielivu, a to na úkor rybolovu EÚ; žiada, aby NPP v týchto oblastiach systematicky začleňovalo tieto prvky;

9. zdôrazňuje potrebu koordinácie medzi členskými štátmi a so Spojeným kráľovstvom s cieľom dosiahnuť účinné a spravodlivé riadenie morskej oblasti, a tým znížiť početné konflikty pri jej využívaní, pričom sa zohľadní hospodársky, sociálny a environmentálny rozmer každej činnosti; v tejto súvislosti pripomína povinnosť cezhraničnej spolupráce podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve, najmä podľa článkov 7 a 8; vyzýva najmä na skutočné konzultácie so Spojeným kráľovstvom a Normanskými ostrovmi o riadiacich opatreniach v chránených morských oblastiach, ktoré zohľadňujú sociálno-ekonomické dôsledky, ktoré znášajú rybári EÚ;

10. zdôrazňuje, že oblasť Stredozemného mora je obzvlášť postihnutá rozširovaním platforiem na výrobu energie na mori a inej infraštruktúry tohto druhu, čo výrazne znižuje množstvo priestoru dostupného pre rybolov, obmedzuje prístup k tradičným rybolovným oblastiam a prispieva k fragmentácii námorného priestoru; konštatuje, že zatiaľ čo sú členské štáty zodpovedné za určenie využívania infraštruktúry v týchto oblastiach, ich rozhodnutia majú priamy vplyv na využívanie tradičných rybolovných oblastí, a preto sa musia koherentným spôsobom začleniť do procesov NPP; konštatuje, že rozvoj námorného cestovného ruchu má vplyv aj na rybolovné operácie v morskej oblasti;

11. zdôrazňuje osobitné charakteristiky Jadranského mora ako polouzavretej a vysoko citlivej morskej oblasti, ktorá je vystavená kumulatívnemu tlaku rybolovu, akvakultúry, námornej dopravy, cestovného ruchu a pobrežného rozvoja; zdôrazňuje, že tieto tlaky si vyžadujú posilnený cezhraničný prístup k NPP, ktorý je zameraný na morské oblasti; vyzýva Komisiu a príslušné členské štáty, aby v spolupráci so susednými pobrežnými krajinami mimo EÚ posilnili mechanizmy koordinácie, výmeny údajov a spoločného riadenia v Jadranskom mori; zdôrazňuje význam maloobjemového a pobrežného rybolovu pre morskú oblasť a význam ich integrácie do NPP s cieľom chrániť ich hospodársku životaschopnosť a kultúrne dedičstvo;

12. zdôrazňuje, že Baltské more sa vyznačuje značnou špecifickosťou vrátane jeho postavenia ako polouzavretej morskej oblasti, vysokou koncentráciou rôznych druhov hospodárskej činnosti vrátane rybolovu, námornej dopravy a rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov na mori a tiež zraniteľnosťou jeho ekosystému; v tejto súvislosti požaduje prístup k NPP, ktorý bude udržateľný a prispôsobený týmto regionálnym podmienkam; oceňuje prebiehajúcu prácu spoločnej pracovnej skupiny HELCOM-VASAB pre námorné priestorové plánovanie, ktorá poskytuje pevný základ na koordináciu na úrovni morských oblastí v Baltskom mori;

13. zdôrazňuje, že do vykonávania smernice o NPP sa musia zahrnúť aj morské oblasti najvzdialenejších regiónov, pričom sa v plnej miere zohľadnia ich osobitné charakteristiky, a to aj v interakciách s krajinami mimo EÚ;

Prínosy NPP pre rybolov a akvakultúru

14. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že súčasný právny rámec pre NPP nepriniesol očakávané prínosy pre rybolov; konštatuje, že námorné priestorové plánovanie výrazne neprispelo k zlepšeniu predvídateľnosti a stability rybolovných činností; zdôrazňuje nedostatok minimálnych cieľov a merateľných environmentálnych, sociálnych a hospodárskych ukazovateľov pre rybolov v rámci NPP, najmä v prípade drobných hospodárskych subjektov; zdôrazňuje potrebu súdržného a účinného vykonávania námornej politiky EÚ;

15. zdôrazňuje, že na účely vykonávania rámca NPP je dôležité uskutočniť komplexnú sociálno-ekonomickú analýzu, ktorá zahrnie názory malých podnikov a pobrežných komunít; pripomína význam rybolovu a akvakultúry z hľadiska potravinovej sebestačnosti a pri zachovaní súvisiaceho know-how pre EÚ a uznáva, že je vo verejnom záujme, aby sa ich význam v NPP viac zohľadnil;

16. zdôrazňuje, že NPP musí lepšie integrovať rybolov a akvakultúru a aktívne riešiť územné problémy, ktoré ovplyvňujú rybolov, vrátane kumulatívnych účinkov energie na mori, chránených morských

oblastí, lodnej dopravy a obranných zón, a musí zabrániť postupnej marginalizácii rybolovných činností; zdôrazňuje, že veterné parky na mori by sa mali vždy, keď je to možné, umiestniť do zón, ktoré sú menej vhodné na rybolov, aby sa minimalizoval negatívny vplyv na rybolovné činnosti;

17. zdôrazňuje zásadnú úlohu maloobjemového rybolovu, napríklad v oblasti miestnej zamestnanosti, sociálnej súdržnosti a zachovania tradičných zručností; žiada, aby NPP v plnej miere zohľadňovalo tento segment, najmä pokiaľ ide o prístup do priestoru, blízkosť rybolovných oblastí a bezpečnosť činností;

18. konštatuje, že veterné parky na mori môžu mať vplyv na rybolov tým, že menia priestorové rozloženie a množstvo komerčne lovených morských druhov, ako aj tým, že ukladajú obmedzenia prístupu z bezpečnostných dôvodov alebo metód rybolovu; konštatuje, že hoci boli pozorované určité potenciálne prínosy pre rybárov, sú relevantné len vtedy, ak sú rybári prakticky a reálne schopní pôsobiť v týchto oblastiach;

19. zdôrazňuje, že hoci právny rámec NPP prináša akvakultúre okrajové výhody, sú potrebné zlepšenia v oblasti vymedzenia námorného priestoru, ďalšieho uznania úlohy akvakultúry v tomto rámci, cezhraničnej súdržnosti, právnej istoty a harmonogramu a dôsledku postupov udeľovania licencií; zdôrazňuje najmä potrebu lepšieho začlenenia akvakultúry do NPP a zváženie ďalších opatrení, ako je rozvoj možnej spoločnej politiky v oblasti akvakultúry, s cieľom účinnejšie zohľadniť toto kľúčové odvetvie pre potravinovú bezpečnosť EÚ;

20. zdôrazňuje, že cieľ minimalizovať konflikty medzi rôznymi sektormi a užívateľmi mora nebol v podstatnej miere splnený, najmä pokiaľ ide o rybolov a akvakultúru vrátane chovu mäkkýšov a rozvíjajúcich sa odvetví ako chov morských rias, ktoré zaznamenali zmenšenie priestorov, ktoré majú k dispozícii, čo ovplyvnilo ich konkurencieschopnosť a možnosti rozvoja ich činností;

21. zdôrazňuje, že povaha konfliktov o využívanie námorného priestoru sa líši v závislosti od druhu príslušných činností rybolovu a akvakultúry a tieto činnosti si môžu navzájom konkurovať, pokiaľ ide o námorný priestor; zdôrazňuje, že hlavnými konfliktmi, ktoré ovplyvňujú rybolov, sú strata rybolovných oblastí v dôsledku vylúčenia námorných zón, obmedzenia prístupu, konkurencia o prístup, priestorová fragmentácia a zhoršujúci sa stav viacerých morských ekosystémov, zatiaľ čo hlavnými konfliktmi, ktoré ovplyvňujú akvakultúru, sú prekrývanie zón, obavy o životné prostredie, ako je znečistenie a eutrofizácia, a konkurencia v oblasti rybolovu;

22. pripomína, že rybolov a akvakultúra sú závislé od zemepisnej polohy

morských zdrojov a zdravého stavu morských ekosystémov a že sú úzko prepojené s hodnotovým reťazcom morských plodov a so zamestnanosťou v pobrežných regiónoch, a preto nie sú vhodné na premiestnenie;

23. zdôrazňuje, že rybolov nevyužíva prioritné alebo vyhradené oblasti a často musí pôsobiť v nepridelených námorných priestoroch a je čoraz viac vytláčaný inými činnosťami; konštatuje, že hoci je akvakultúra vrátane chovu morských rias v zásade vhodnejšia pre vyhradené oblasti, prístupy jednotlivých členských štátov a dokonca aj v rámci nich sa značne líšia a postupy udeľovania licencií sú často náročné;

24. zdôrazňuje skutočnosť, že hoci niektoré členské štáty zriadili viacúčelové zóny, uplatňujú predovšetkým projektový prístup; zdôrazňuje, že v prípade niektorých činností sa ukazuje, že je veľmi ťažké uplatňovať viacúčelový prístup, najmä pri kombinácii rybolovu, ochrany biodiverzity a energie z obnoviteľných zdrojov na mori; upozorňuje, že viacnásobné využívanie vyvoláva aj obavy rybárov a odborníkov v oblasti akvakultúry o poistenie a bezpečnosť; zdôrazňuje, že hoci zóny s viacnásobným využitím by mohli mať potenciál pri riešení kumulatívnych vplyvov ľudskej činnosti, na posúdenie ich uskutočniteľnosti a vplyvu je potrebný ďalší výskum; poukazuje na to, že určenie takýchto zón by malo byť založené na posúdení hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu rôznych činností, ktoré sa v nich vykonávajú, čo sa musí uskutočniť s náležitým zapojením prevádzkovateľov zo všetkých príslušných odvetví, ako aj iných príslušných zainteresovaných strán počas celého procesu;

25. víta úspešné príklady spoločného umiestnenia činností, ako je pevná alebo plávajúca veterná infraštruktúra na mori, ktorú možno využiť aj na rozvoj akvakultúry, chovu mäkkýšov a chov rias a na ochranu biotopov pre morskú faunu a flóru alebo regeneračných činností a na činnosti rybolovu, ako je pasívny rybolov a rybolov s nízkym vplyvom; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu intenzívnejšej výmeny osvedčených postupov a ďalšieho výskumu, najmä pokiaľ ide o ekologický vplyv a hospodársky potenciál;

26. naliehavo vyzýva členské štáty, aby pri určovaní svojho energetického mixu zohľadnili vplyv energie z obnoviteľných zdrojov na mori na morský ekosystém a rybolov;

27. zdôrazňuje, že koordinácia medzi pevninou a morom zostáva kritickým nedostatkom pri vykonávaní NPP, najmä pokiaľ ide o nezohľadnenie účinkov znečistenia z pevniny na morské ekosystémy pri vykonávaní opatrení na ochranu biodiverzity;

28. poukazuje na význam rybárskej a prístavnej infraštruktúry a súvisiacich zariadení a na potrebu zabezpečiť súdržnosť NPP vo

vzťahu k takýmto investíciám do infraštruktúry v súlade so stratégiou EÚ pre prístavy, pričom sa zohľadní závislosť všetkých námorných činností od účinnej koordinácie medzi pevninou a morom;

Zapojenie zainteresovaných strán a zber údajov

29. zdôrazňuje, že zapojenie zainteresovaných strán a pobrežných spoločenstiev do procesu NPP sa zvýšilo, ale zostáva obmedzené; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v rámci tohto zapojenia často chýba včasné a formálne zapojenie a konzultácie, čo ponúka len obmedzené možnosti skutočného ovplyvňovania plánovacích rozhodnutí; v tejto súvislosti víta iniciatívu Komisie viesť dialóg o vykonávaní NPP;

30. berie na vedomie dobré príklady účasti zainteresovaných strán v niektorých členských štátoch, ako sú národné konzultácie a participatívne procesy; vyjadruje však poľutovanie, že chýbajú záväzné ustanovenia pre členské štáty o účasti zainteresovaných strán; konštatuje, že to bráni účasti príslušných zainteresovaných strán, ako sú rybári, odborníci v oblasti akvakultúry, záujmové skupiny a dotknutá verejnosť, na konzultačných a rozhodovacích procesoch, najmä pokiaľ ide o umiestnenie projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori;

31. zdôrazňuje, že rybolov a akvakultúra sú často zatienené inými, výkonnejšími alebo hospodársky dôležitejšími odvetviami, ako je napríklad energia na mori; berie na vedomie správy o štrukturálnej nerovnováhe síl medzi námornými odvetviami; vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré odvetvia a subjekty často obchádzajú konzultačné procesy na úkor menej organizovaných subjektov, ako sú napríklad drobní rybári vrátane rybárov loviacich z brehu, ako sú zberači mäkkýšov; požaduje komplexné, prístupné a inkluzívne konzultačné procesy so všetkými zainteresovanými stranami a vytvorenie nápravných mechanizmov riadenia vrátane transparentných usmernení zameraných na zabezpečenie vyváženého a transparentného rozhodovania, zmiernenie potenciálu konfliktu a vytvorenie rovnakých podmienok pre rybárstvo a iné odvetvia;

32. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom harmonizovaných a porovnateľných údajov o stave oceánov a morí, rybolovných zdrojov a vplyve zmeny klímy, ako aj nad nedostatkom vhodných sociálnych a ekonomických údajov vrátane posúdenia dôsledkov NPP na pobrežné komunity; zdôrazňuje nedostatočnú harmonizáciu systémov zberu údajov v členských štátoch;

33. zdôrazňuje skutočnosť, že nesúlad údajov, ako napríklad nekompatibilné geopriestorové základy, a časový nesúlad, ako napríklad odlišné cykly revízií námorných priestorových plánov, bránia realizácii uceleného NPP a ekosystémového prístupu;

pripomína, že nástroje modelovania, mapovania a priestorovej analýzy sú pomôckami pri rozhodovaní a nemôžu nahradiť demokratickú diskusiu ani politický kompromis;

Odporúčania

34. zdôrazňuje potrebu komplexnejšieho prístupu a lepšej koordinácie medzi príslušnými právnymi predpismi EÚ, najmä medzi smernicou o NPP , nariadením o spoločnej rybárskej politike a rámcovou smernicou o námornej stratégii, s cieľom zabezpečiť konzistentné a účinné vykonávanie NPP vrátane ekosystémového prístupu, aby sa prispelo k dosiahnutiu dobrého environmentálneho stavu; zdôrazňuje tiež, že NPP musí plne rešpektovať spoločnú rybársku politiku ako výlučný legislatívny rámec EÚ pre riadenie rybárstva, a preto by sa nemalo využívať na nepriame zavádzanie opatrení na riadenie rybárstva, najmä ak je nezlučiteľné s ambíciou posilniť úlohu rybolovných činností v NPP;

35. domnieva sa, že námorné priestorové plány by mali lepšie odrážať priestorové, environmentálne a sociálno-ekonomické potreby, ako aj špecifické charakteristiky jednotlivých morských oblastí vrátane priľahlých výhradných hospodárskych zón; zdôrazňuje, že členské štáty by mali posilniť koordináciu medzi orgánmi zodpovednými za využívanie pôdy a námornými orgánmi pri navrhovaní a realizácii námorných priestorových plánov a pri začleňovaní do posúdení vplyvu činností vykonávaných na pevnine na pobrežné vody; domnieva sa, že členské štáty by mali zohľadňovať regionálne špecifiká vrátane charakteristík ostrovných regiónov a najvzdialenejších regiónov a mali by rešpektovať administratívne tradície v každom členskom štáte;

36. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty posilnili koordináciu medzi sebou, ako aj v rámci členských štátov, najmä medzi vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi, ako aj medzisektorovú koordináciu medzi orgánmi zodpovednými za politiky okrem iného v oblasti životného prostredia, rybárstva, energetiky a dopravy pri navrhovaní a vykonávaní námorných priestorových plánov s cieľom zabezpečiť súdržný a integrovaný prístup založený na ekosystémoch;

37. vyzýva na uplatňovanie vyváženého, viacúčelového prístupu zdola nahor k využívaniu NPP, ktorý by bol zameraný na zamedzenie nepriaznivým účinkom na morské zdroje a biodiverzitu, a tak na rybolov a akvakultúru a zabezpečil by, aby tieto činnosti neboli vylúčené z námorného priestoru; domnieva sa, že rozvoj niektorých činností súvisiacich s modrým hospodárstvom nesmie byť na úkor udržateľnej a odolnej produkcie morských plodov, potravinovej nezávislosti a zachovania morskej biodiverzity; v tejto súvislosti sa domnieva, že strategický význam potravinovej bezpečnosti by mal byť lepšie zakotvený v nadchádzajúcej revízii smernice o NPP; žiada preto, aby sa rybolov a akvakultúra uznali za strategické odvetvia

veľkého verejného záujmu, ktoré zásadným spôsobom prispievajú k potravinovej sebestačnosti a potravinovej bezpečnosti EÚ a k strategickej autonómii a zamestnanosti v pobrežných oblastiach, a aby sa im v rámci NPP venovala prioritná pozornosť, najmä v prípade segmentov, ktoré nemožno premiestniť;

38. požaduje na dôkazoch založený prístup k mnohorakému využívaniu zón, pričom uznáva, že koexistencia medzi rybolovom a energiou z obnoviteľných zdrojov na mori je v praxi naďalej obmedzená a nemala by sa používať na odôvodnenie vylúčenia rybolovu z námorného priestoru; zdôrazňuje, že viacúčelový prístup by sa mal presadzovať na základe technických a vedeckých kritérií, ktoré odrážajú skutočný spôsob fungovania rybolovu a akvakultúry; zdôrazňuje, že vymedzenie zón s viacnásobným využitím by malo byť založené na kumulatívnom posúdení vplyvu rôznych činností, ktoré sa v nich vykonávajú, a na dôkladnej analýze splavnosti a bezpečnosti; žiada, aby boli všetky príslušné odvetvia priamo a riadne zapojené do tohto procesu;

39. domnieva sa, že pri NPP sa musí uplatňovať dynamický a adaptívny prístup, ktorý zohľadňuje zmeny v morskom prostredí a morských zdrojoch a využíva pravidelne aktualizované vedecké a sociálno-ekonomické údaje a ukazovatele, najmä pri vytváraní oblastí, ktoré by mohli vylúčiť rybolovné činnosti, ako sú veterné parky na mori a určovanie niektorých chránených morských oblastí; zdôrazňuje, že proces plánovania by mal odrážať dynamickú povahu rybolovu, keď flotily sa často pohybujú v závislosti od sezónnej dostupnosti a pohybu populácií a používanie niektorých druhov rybárskeho výstroja si vyžaduje značný priestor;

40. požaduje inkluzívne mechanizmy riadenia, ktoré zabezpečia priame a štruktúrované zapojenie príslušných zainteresovaných strán, ako sú rybári vrátane drobných rybárov a prípadne regionálne organizácie pre riadenie rybárstva (RFMO), do procesov rozhodovania, monitorovania a preskúmania plánov;

41. zdôrazňuje potrebu posilniť podporu rybárstva a systematicky ho brať do úvahy v rámci NPP; podporuje vytvorenie jasných priestorových zón a prioritných zón pre rybolov, pričom sa zohľadní pohyb a rozvoj rybolovných zdrojov, uznanie tradičných zón rybolovu a akvakultúry, potreba zachovania a ochrany životného prostredia a zlepšenie stavu populácií rýb; zdôrazňuje, že zóny by sa mali prispôsobiť rôznym segmentom flotily, ako aj morským oblastiam, a mali by byť založené na spoľahlivých vedeckých a sociálno-ekonomických hodnoteniach a ukazovateľoch s cieľom zvýšiť viditeľnosť a predvídateľnosť odvetvia rybárstva; žiada, aby sa povinne hodnotili kumulatívne sociálno-ekonomické vplyvy presunu rybolovu vrátane dôsledkov pre konkurencieschopnosť flotily EÚ, jej ziskovosť, bezpečnosť na mori a generačnú obnovu;

42. zdôrazňuje najmä potrebu rozšíriť vyhradené oblasti určené na maloobjemový pobrežný rybolov s malým vplyvom v pásme 12 námorných míľ a podporené režimami spoločného riadenia;

43. zdôrazňuje potrebu posilniť výskum mapovania a modelovania rybolovných oblastí a zdrojov rybolovu; domnieva sa, že pri vymedzovaní prioritných oblastí rybolovu a plánovaní rybolovných činností sa musí zaujať dynamický prístup s cieľom prispôsobiť sa javom zmeny a migrácie populácií rýb, ktoré majú vplyv na historické distribučné oblasti;

44. vyzýva Komisiu, aby navrhla mechanizmus kompenzačných opatrení alebo poistné schémy pre odvetvie rybárstva, ak sú jeho činnosti nahradené alternatívnym využívaním mora, vrátane opatrení finančnej kompenzácie, a aby uprednostnila nové kompatibilné spôsoby využívania a podpory prestavby rybolovných trás alebo technologických investícií;

45. zdôrazňuje potenciálne negatívne dôsledky ďalekosiahlych obmedzení morských činností, ako je rybolov, pre pobrežné komunity, v neposlednom rade na ostrovoch a v najvzdialenejších regiónoch; žiada, aby vypracovanie, vykonávanie a preskúmanie námorných priestorových plánov bolo vo všetkých prípadoch doplnené posudzovaním sociálneho a územného vplyvu so zameraním najmä na zamestnanosť, pracovné podmienky, bezpečnosť rybárov a udržateľnosť pobrežných komunít, a aby sa posúdila biologická a sociálno-ekonomická účinnosť obmedzení a opatrení v oblasti rybolovu;

46. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali rybárstvo za strategického a prioritného používateľa námorného priestoru, ktorý má zásadný význam pre potravinovú suverenitu a potravinovú bezpečnosť EÚ, zamestnanosť v pobrežných oblastiach a strategickú autonómiu, a aby tento štatút výslovne zohľadnili v námorných priestorových plánoch a nadchádzajúcej revízii smernice o námornom priestorovom plánovaní;

47. v tejto súvislosti požaduje diferencovaný prístup k riadeniu maloobjemového rybolovu, ktorý zahŕňa preferenčný prístup do zóny 12 námorných míľ pre maloobjemový rybolov, činnosti s nízkym vplyvom a projekty ochrany;

48. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej integrovali akvakultúru a chov mäkkýšov a peší rybolov vrátane zberu mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov do námorného priestorového plánovania a aby uznali ekosystémové služby, ktoré poskytuje nízkotrofická a nízkouhlíková akvakultúra; vyzýva Komisiu, aby zvážila ďalšie opatrenia, ako je rozvoj možnej spoločnej politiky v oblasti akvakultúry ako nástroja na uľahčenie tejto integrácie; žiada, aby sa v NPP určili vyhradené námorné priestory pre zóny udržateľného rozvoja akvakultúry, ako je

nízkouhlíková a nízkotrofická akvakultúra; žiada, aby sa zjednodušili postupy udeľovania licencií a aby sa znížili regulačné prekážky rozvoja týchto činností; zdôrazňuje, že treba urýchliť postupy udeľovania licencií a podporiť ich jasnými environmentálnymi požiadavkami s cieľom maximalizovať sociálno-ekonomické prínosy; žiada, aby sa poskytovali stimuly na podporu udržateľného rozvoja akvakultúry, najmä nízkotrofickej akvakultúry vrátane diverzifikácie na druhy nevyužívané na kŕmenie, ako je pestovanie morských rias;

49. zdôrazňuje potrebu transparentného riadenia NPP s účasťou viacerých zainteresovaných strán; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili včasnú, systematickú, zmysluplnú a nepretržitú účasť príslušných zainteresovaných strán vrátane poradných rád a rybárov, chovateľov v oblasti akvakultúry a chovateľov mäkkýšov na všetkých fázach navrhovania, procesov a implementácie námorného priestorového plánovania a jeho konečných výsledkoch a revízii a aby zahrnuli transparentnú spätnú väzbu o tom, ako sa príspevky zainteresovaných strán využívajú pri rozhodovaní; požaduje spravodlivé zaobchádzanie so všetkými zainteresovanými stranami a pobrežnými a ostrovnými komunitami bez ohľadu na ich finančné, administratívne alebo organizačné prostriedky prostredníctvom transparentných konzultačných formátov;

50. domnieva sa, že modelom riadenia a rozhodovania v rámci námorného priestorového plánovania by malo byť spoločné riadenie; zdôrazňuje výhody tohto modelu, ktorý umožňuje priame zapojenie zainteresovaných strán, lepšie riadenie rybolovných zdrojov, výmenu najlepších postupov a prístup prispôsobený miestnym podmienkam, najmä ak vychádza z existujúcich a osvedčených štruktúr a z praktických znalostí miestnych rybárskych komunít a iných štruktúr, ako sú RFMO; zdôrazňuje, že spoločné riadenie môže tiež pomôcť podporiť generačnú výmenu v tomto odvetví a posilniť hospodársku odolnosť malých a pobrežných flotíl;

51. zdôrazňuje výhody štruktúr zdola nahor pre realizáciu NPP, ako sú skupiny pre miestny rozvoj vedený komunitou a miestne akčné skupiny, miestne a regionálne orgány, organizácie rybárov a zberačov, organizácie žien v sektore rybárstva a iné organizácie pôsobiace na miestnej a regionálnej úrovni;

52. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali budovanie kapacít zainteresovaných strán, najmä drobných rybárov vrátane rybárov loviacich z brehu, napríklad zberačov mäkkýšov, a ich organizácií a pobrežných a ostrovných spoločenstiev vrátane najvzdialenejších regiónov, aby boli lepšie pripravené aktívne a účinne sa zúčastňovať na verejných konzultáciách a rozhodovacích procesoch týkajúcich sa NPP; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam podpory generačnej výmeny a vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že rozhodnutia o priestorovom plánovaní nebudú vytvárať ďalšie prekážky pre mladých ľudí vstupujúcich do odvetvia rybárstva;

53. zdôrazňuje, že pri určovaní oblastí určených na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori alebo na ochranu morských ekosystémov sa musí zohľadniť vplyv na rybolov a akvakultúru vrátane historických a tradičných rybolovných oblastí; trvá na tom, že pred vymedzením zóny je potrebné systematicky vykonávať posúdenia kumulatívnych environmentálnych a sociálno-ekonomických vplyvov a zabezpečiť, aby boli dotknutí odborníci, najmä rybári v prípade projektov veterných parkov na mori, vopred informovaní a povinne zapojení pred prijatím rozhodnutia; v tejto súvislosti žiada posúdenia vplyvu na stav rybolovných zdrojov a kvantifikáciu kľúčových sociálnych a hospodárskych účinkov veterných parkov na mori na rybolov;

54. zdôrazňuje, že opatrenia na ochranu morských ekosystémov musia byť založené na spoľahlivých vedeckých a sociálno-ekonomických hodnoteniach a musia byť prispôsobené potrebám ochrany každej oblasti; zdôrazňuje, že vytvorenie a riadenie rôznych kategórií chránených morských oblastí, ak je to v súlade s cieľmi ochrany a najlepšími dostupnými vedeckými odporúčaniami, by malo umožniť koexistenciu s udržateľnými rybolovnými činnosťami, a to aj prostredníctvom vhodných diferencovaných riadiacich opatrení a zabránením automatickému vylúčeniu; zdôrazňuje tiež potenciál „iných účinných opatrení zameraných na ochranu jednotlivých oblastí“;

55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby systematicky a vedecky posudzovali potenciál spoločného využívania námorných zón vrátane chránených morských oblastí alebo energie z obnoviteľných zdrojov na mori a aby sa vyhli tomu, aby sa rôzne námorné zóny navzájom vylučovali; zdôrazňuje, že aktívne zapojenie všetkých zainteresovaných strán a najmä rybárov do navrhovania, riadenia a hodnotenia chránených morských oblastí prispieva k väčšej environmentálnej účinnosti, vyššej akceptácii ochranných opatrení a lepšej integrácii týchto oblastí do NPP; zdôrazňuje, že zmena klímy a meniace sa rozdelenie populácií rýb sa musia zohľadniť vo väčšej miere, aby sa zabezpečil flexibilný prístup k zonácii, ktorý odráža dynamickú povahu rybárstva;

56. vyzýva Komisiu, aby podporovala cezhraničnejší prístup k NPP založený na morských oblastiach prostredníctvom podpory existujúcich iniciatív, ako je napríklad iniciatíva pre širšiu oblasť Severného mora; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa spolu so susednými pobrežnými štátmi zapojili do spoločných regionálnych platforiem pre riadenie na príklade Komisie pre ochranu baltského morského prostredia (známej aj ako Helsinská komisia alebo HELCOM), a to s cieľom identifikovať spoločné rybolovné koridory;

57. vyzýva členské štáty, aby doplnili národné plány plánmi zameranými viac na morské oblasti a aby v prípade potreby vypracovali makroregionálne stratégie plánovania vrátane spoločných

námorných priestorových plánov; vyzýva členské štáty a krajiny mimo EÚ, najmä susedné pobrežné štáty, aby prehĺbili spoluprácu v oblasti NPP, najmä v oblastiach susediacich so Spojeným kráľovstvom, Stredozemným morom a Baltským morom; podporuje dôraznejší prístup k NPP, ktorý je zameraný na morské oblasti, čím sa zabezpečí, že rybolov bude plne začlenený do rámcov cezhraničného plánovania a nebude znevýhodnený roztrieštenými vnútroštátnymi rozhodnutiami;

58. vyzýva na posilnenú spoluprácu v oblasti NPP medzi EÚ, jej členskými štátmi a krajinami mimo EÚ; zdôrazňuje potrebu lepšej koordinácie medzi pobrežnými štátmi v Lamanšskom prielive; osobitne zdôrazňuje prípad regiónov Lamanšského prielivu, kde sa musí zlepšiť spolupráca so Spojeným kráľovstvom a Normanskými ostrovmi, najmä pokiaľ ide o určenie chránených morských oblastí; domnieva sa, že spolupráca v tomto ohľade musí zahŕňať povinné a transparentné konzultačné postupy so zainteresovanými stranami; vyzýva EÚ, Spojené kráľovstvo a ďalšie príslušné strany, aby vypracovali regionálny plán riadenia Lamanšského prielivu a Severného mora s cieľom zabezpečiť udržateľné využívanie zdrojov a viacročné riadenie rybárstva;

59. zdôrazňuje, že takáto spolupráca s krajinami mimo EÚ musí zabezpečiť rovnaké podmienky a zabrániť presunu rybolovného úsilia na úkor flotíl a rybárskych komunít EÚ; vyzýva preto Komisiu, aby uplatňovala štruktúrovaný prístup k dialógu a spolupráci so susednými pobrežnými krajinami s cieľom podporiť podobné environmentálne, riadiace a sociálne normy a bola pripravená prijať akékoľvek opatrenia potrebné na ochranu záujmov EÚ;

60. vyzýva na začlenenie opatrení na zmiernenie zmeny klímy a prispôsobenie sa zmene klímy a iných príslušných environmentálnych opatrení do NPP s cieľom riešiť problémy, ktoré ovplyvňujú rybolov a akvakultúru, ako je pobrežná erózia, zvyšovanie teploty vody, invazívne druhy, okysľovanie oceánov, znečistenie zo zdrojov umiestených na pevnine aj z morských zdrojov a kumulatívne vplyvy; zdôrazňuje, že tieto riešenia musia byť primerané, prispôsobené miestnym podmienkam a vopred posúdené z hľadiska nákladovej efektívnosti, pričom sa treba vyhnúť univerzálnym prístupom, ktoré nezohľadňujú realitu každej morskej oblasti; podčiarkuje, že rybári môžu zohrávať kľúčovú úlohu v úsilí o monitorovanie, včasné odhaľovanie a ochranu za predpokladu, že sú riadne zapojení, vyškolení a podporovaní;

61. zdôrazňuje účinky pobrežnej erózie a ústupu pobrežia na pobrežiach, najmä v oblastiach, v ktorých sa zriaďujú a rozvíjajú akvakultúrne činnosti; v tejto súvislosti vyzýva na vykonávanie plánu EÚ odolnosti pobrežia, ktorý by zahŕňal integrované riadenie pobrežných zón, interakcie medzi pevninou a morom, znečistenie morí a pôdy, opatrenia na prispôsobenie pobrežia a cielenú podporu akvakultúry;

domnieva sa, že členské štáty zohrávajú v tejto súvislosti dôležitú úlohu a že tieto účinky sa musia zohľadniť v námorných priestorových plánoch členských štátov;

62. je hlboko znepokojený reformou rôznych štrukturálnych fondov a nového viacročného finančného rámca, ktorú navrhla Komisia a ktorá výrazne zníži zdroje vyčlenené na rybárstvo, a tým ohrozí zlepšenie vykonávania smernice o NPP;

63. zdôrazňuje, že je potrebné vyčleniť značné zdroje na zber údajov a vedecký výskum, ako aj na zlepšenie výmeny údajov a koordinácie medzi členskými štátmi; verí, že štandardizovanejšie a harmonizovanejšie údaje a metodiky pomôžu zabezpečiť miesto rybolovu a akvakultúry v NPP; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať a aktualizovať vedecké údaje o vplyve zmeny klímy na morské vodné zdroje, najmä pokiaľ ide o zmeny v geografickom rozložení populácií rýb, o oblasti trenia alebo presun populácií rýb;

64. vyzýva na zlepšenie a harmonizáciu zberu údajov a systematického mapovania rybolovných činností ako predpokladu spravodlivého NPP založeného na dôkazoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využívali najlepšie dostupné a aktualizované údaje a informácie;

65. domnieva sa, že budúca európska iniciatíva na pozorovanie oceánov („Ocean Eye“) by mala posilniť a harmonizovať zber námorných údajov, a tým prispieť k zlepšeniu NPP; žiada ďalej, aby sa potenciál európskeho digitálneho dvojčaťa oceánu využil na lepšie pochopenie a predvídanie účinkov zmeny klímy na stav morí a morských zdrojov a na vypracovanie vhodných stratégií námorného plánovania;

66. zdôrazňuje potrebu prepojiť NPP s Európskym námorným, rybolovným a akvakultúrnym fondom a programom Horizont Európa, a to i v rámci budúceho viacročného finančného rámca, s cieľom podporiť výskum a inovácie v oblastiach osobitne určených na udržateľné a inovačné využívanie; domnieva sa, že Komisia a členské štáty by mali podporovať využívanie digitálnych technológií, ako sú európske nástroje umelej inteligencie, na podporu NPP;

67. vyzýva Komisiu, aby dôkladne sledovala vykonávanie smernice o NPP; domnieva sa, že ďalšia hodnotiaca správa smernice o NPP by sa mala zamerať na priestorové dôsledky pre rybolov a akvakultúru, zapojenie zainteresovaných strán a cezhraničnú spoluprácu a mala by poskytnúť odporúčania, ako by smernica o NPP mohla priniesť lepšie výsledky z hľadiska environmentálnej, sociálnej a hospodárskej udržateľnosti; domnieva sa, že NPP by sa malo posudzovať z hľadiska priestorovej rovnosti, ktorá sa chápe ako spravodlivé rozdelenie prínosov a obmedzení medzi zainteresované strany, územia a generácie, a nielen z hľadiska jeho hospodárskej alebo administratívnej efektívnosti;

68. vyzýva Komisiu, aby konsolidovala európsku platformu pre NPP poskytnutím príkladov projektov námorného priestorového plánovania, mapovacích nástrojov a osvedčených postupov; naliehavo vyzýva členské štáty, aby túto platformu viac využívali pri vypracúvaní svojich námorných priestorových plánov s cieľom uľahčiť transparentné politické rozhodnutia bez toho, aby sa vylúčili skutočné konzultácie pri riešení konfliktov v súvislosti s využívaním a záujmami;

69. podporuje revíziu smernice o NPP ako súčasť „aktu o oceánoch“, ktorý sa očakáva koncom roka 2026; konštatuje, že smernica o NPP sa reviduje súbežne s rámcovou smernicou o morskej stratégii; domnieva sa, že táto revízia by mala vytvoriť ucelený rámec na zlepšenie koordinácie medzi existujúcimi právnymi predpismi a regulačným rámcom prostredníctvom zefektívnenia prekrývajúcich sa nariadení, zosúladenia cieľov, zosúladenia existujúcich cieľov a zavedenia minimálnych cieľov, ktoré by sa mali dosiahnuť v námorných priestorových plánoch, zlepšenia súdržnosti medzi námorným priestorovým plánovaním a územným plánovaním na pevnine, a vytvorenia spoločných nástrojov riadenia; domnieva sa, že táto revízia by mala predovšetkým zabezpečiť právnu záväznosť ustanovení o účasti zainteresovaných strán, najmä rybárov a pobrežných komunít, s harmonizovanejším uplatňovaním všetkými členskými štátmi; domnieva sa, že navrhovaný akt by mal vytvoriť synergiu medzi rôznymi nariadeniami a odvetviami v rámci skutočne holistickej koordinácie politiky bez toho, aby sa ukladali nové odvetvové povinnosti; okrem toho sa domnieva, že sa musia zaviesť minimálne normy na zabezpečenie priestoru pre rybolov a akvakultúru s cieľom prispieť k strategickej autonómii potravinovej sebestačnosti a udržateľnosti a konkurencieschopnosti modrého hospodárstva;

70. domnieva sa, že revízia smernice o NPP by mala posilniť aj cezhraničný prístup zameraný na viacnásobné použitie s cieľom zmierniť kumulatívne vplyvy a zlepšiť zapojenie zainteresovaných strán; považuje tiež za dôležité využiť revíziu na zníženie fragmentácie a neistoty rybárskej flotily EÚ;

71. domnieva sa, že oceánsky akt by mal zahŕňať všetky územia EÚ a zohľadňovať ich osobitné charakteristiky, najmä v prípade najvzdialenejších a ostrovných regiónov; zdôrazňuje význam zapojenia Výboru Európskeho parlamentu pre rybárstvo do prípravy nadchádzajúceho návrhu, najmä pokiaľ ide o potravinovú sebestačnosť, strategickú úlohu rybolovu a akvakultúry a účinné vykonávanie spoločnej rybárskej politiky;

72. domnieva sa, že nadchádzajúce preskúmanie smernice o NPP by malo byť úzko spojené s vykonávaním oceánskeho paktu, s poskytnutím dostatočných finančných zdrojov, najmä v rámci budúceho viacročného finančného rámca, a s konkrétnymi

opatreniami s cieľom zabezpečiť jej účinné vykonávanie a zabrániť negatívnym vplyvom na členské štáty a zainteresované strany; zdôrazňuje, že takéto zdroje musia byť dostatočné, predvídateľné a ľahko dostupné a že ich využívanie musí uprednostňovať opatrenia s hmatateľným vplyvom;

73. vyzýva Komisiu, aby plne začlenila NPP do rozvoja svojej vízie 2040 pre rybolov a akvakultúru a aby tieto iniciatívy prepojila so záverom hodnotenia spoločnej rybárskej politiky;

°

° °

74. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.